

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **A. D.**
bytem X.

zastoupený advokátem JUDr. Robertem Matasem
sídlem Spálená 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 1882/57, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2024, č. j. KUJI X, sp. zn. OOSČ
748/2024 OOSC/198,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2024, č. j. KUJI X, sp. zn. OOSČ 748/2024 OOSC/198, **se ruší.**
- II. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 23 907 Kč a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho advokáta JUDr. R. M. .

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Rozhodnutím Městského úřadu Bystřice nad Pernštejnem, odboru dopravy a silničního hospodářství ze dne 22. 10. 2024, č. j. BYS 22136/2024/Da, sp. zn. SBYS 16712/2024 DSH/Da („rozhodnutí o přestupku“), byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku

podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů („zákon o silničním provozu“).

2. Přestupku se měl žalobce dopustit tím, že dne 8. 7. 2024 ve 14:15 hodin na blíže určené silnici II. třídy v katastru Vír v okrese Žďár nad Sázavou, se jako řidič specifikovaného motorového vozidla přes výzvu policisty nepodrobil lékařskému vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než je alkohol. Tímto jednáním porušil § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu. Za daný přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 25 000 Kč (na jejíž úhradu byla započtena žalobcem dříve složená kauce ve výši 9 000 Kč) a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 24 měsíců.
3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 12. 2024, č. j. KUJI X, sp. zn. OOSČ 748/2024 OOSC/198 („napadené rozhodnutí“), změnil rozhodnutí o přestupku podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu („správní řád“), a to v části uloženého správního trestu následovně: *„zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel v souladu s ustanovením § 35 písm. c) a ustanovením § 47 zákona č. 250/2016 Sb. v délce 24 měsíců, který nabývá účinnosti dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí“*, textem *„zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel v souladu s ustanovením § 35 písm. c) a ustanovením § 47 zákona č. 250/2016 Sb. v délce 18 měsíců, který nabývá účinnosti dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí“*. Ve zbytku rozhodnutí o přestupku podle § 90 odst. 5 s. ř. žalovaný potvrdil. Napadené rozhodnutí žalobce napadl žalobou.
4. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Konstatoval, že prvostupňový správní orgán zjistil skutkový stav v souladu se správním řádem. Žalobce byl při silniční kontrole pozitivně testován na přítomnost jiných návykových látek než alkoholu (amfetamin/metamfetamin, kokain) a následně vyzván k lékařskému vyšetření s odběrem biologického materiálu, které odmítl, a to po řádné výzvě a poučení, jejichž převzetí stvrdil podpisem. Podle žalovaného měl žalobce možnost se s dokumenty seznámit a porozumět jim.
5. Odvolací námitku týkající se porušení práva na tlumočníka žalovaný odmítl s odkazem na povahu silniční kontroly, která není správním řízením dle § 9 správního řádu a jde o faktický úkon, kde přítomnost tlumočníka zpravidla není zajišťována. Postačí, je-li kontrola provedena srozumitelně, což bylo v daném případě splněno. Žalobce tlumočníka nežádal a komunikoval prostřednictvím překladáče. Právní kvalifikaci jednání jako přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu žalovaný shledal správnou, procesní postup bezchybný. Sankci uloženou na dobu 24 měsíců snížil na spodní hranici zákonné sazby, tj. 18 měsíců.

II. Žaloba

6. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, vydané v rozporu s mezinárodními i národními lidskoprávními dokumenty a nesouhlasí s jeho závěry stran spáchání přestupku a uloženého trestu. Správní orgány se navíc řádně nevypořádaly s námitkami, které během řízení žalobce uplatnil.
7. Na podporu svých tvrzení žalobce podrobně zrekapituloval skutkový stav, tak jak se podle něj ve skutečnosti udál a následný průběh správního řízení. Akcentoval, že mu při silniční kontrole byly bez bližšího vysvětlení předloženy k podpisu dokumenty v českém jazyce. Požádal tak Rakouské velvyslanectví v Praze („velvyslanectví“) o pomoc tlumočníka, jenž mu nebyl přidělen, jelikož mu policejní hlídka neposkytla čas k zaslání kopií dokumentů

velvyslanectví. To má za zásadní, neboť neporozuměl následným pokynům týkajícím se povinného testu krve v nemocnici a dokumenty podepsal v domněnku, že je to nutné po odebrání řidičského průkazu a pro jeho vrácení. O následcích nepodrobení se lékařskému vyšetření nebyl v žádném případě poučen.

8. Ke své osobě uvedl, že jednak trpí nemocí zvanou Blefaritida, způsobující zarudnutí očního bělma, což vyvolává bledý dojem tváře a dále atopickými kožními problémy. Předepsané léky mohly mít podle něj vliv na výsledek orientačního vyšetření. Příslušníci Policie České republiky pprap. R. S. a pprap. D. F., kteří byli jeho silniční kontrole přítomni, během výsledku nebyli schopni ani určit, kdo s ním komunikoval. Oba přiznali nedostatečné znalosti anglického jazyka a zmínili jakýsi překladatel, který měl žalobce použít. Dále uvedli, že od něj výslovně slyšeli, že se nechce podrobit lékařskému vyšetření, ačkoliv se nemohli shodnout, kdo z nich s ním komunikoval a shodně vypověděli, že jej nepoučili o právu na tlumočníka s odůvodněním, že to podle nich není v řízení na místě potřeba.
9. Napadenému rozhodnutí žalobce vytknul, že přebírá argumentaci správního orgánu prvního stupně, podle něhož žalobce (byť neovládající český jazyk) po podpisu dokumentů do nich nenapsal své výtky, tj. že policejní hlídce nerozuměl či žádal tlumočníka. Takové tvrzení je absurdní a silně nabourává základní zásadu přestupkového řízení *in dubio pro reo*. Ačkoliv jsou dány jasné pochybnosti o skutkovém stavu, žalovaný si vybírá verzi v neprospekch žalobce.
10. Učiněné skutkové závěry má žalobce za naprosto nesprávné. Setrvává na stanovisku, že nerozuměl, co mu bylo sděleno, nerozuměl obsahu podepisovaných dokumentů, nebyl poučen o právu na tlumočníka, nebyl poučen, aby v případě, že poučení nerozumí, toto uvedl. Žalobce nerozuměl celé listině, pročť nemohl rozumět ani v ní uvedenému poučení.
11. Nesporné je, že žalobce nebyl poučen o právu na tlumočníka dle čl. 37 odst. 4 Listiny a čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy. Ministerstvo vnitra ve stanovisku č. 56 Poradního sboru ze dne 14. 5. 2007 vymezilo, že v blokovém řízení má účastník právo na tlumočníka, pokud prohlásí, že neovládá jazyk řízení; tlumočník nemusí být přizván, pokud účastník rozumí postupu správního orgánu a jeho následkům. Napadené rozhodnutí se tímto nezabývá. Žalobce též odkázal na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle níž se Úmluva vztahuje i na správní sankce, a sankce může být uložena bez tlumočníka jen tehdy, pokud obviněný rozumí jazyku řízení. Použití internetového překladatele samo o sobě neprokazuje, že žalobce rozuměl postupu policie. Podle žalobce proto pro absenci poučení o právu na tlumočníka nelze přestupek spáchat.
12. Dle žalobce dále došlo k porušení zásady *in dubio pro reo*, neboť žalovaný se nedostatečně vypořádal s důkazem opaku – dopisem Spolkového ministerstva zahraničí Rakouské republiky („dopis ministerstva“), popisujícím jeho snahu získat tlumočníka a porozumět, co po něm příslušníci policejní hlídky požadovali. Dopis ministerstva žádnou zmínku o dalším vyšetření v nemocnici neobsahuje. Naopak z něj plyne, že žalobce velvyslanectví sdělil, že mu chtěli odebrat řidičský průkaz, požadovali po něm, aby podepsal „něco v češtině“ a dotazoval se, zda má podepsat formulář při odevzdání řidičského průkazu.
13. Obdobně vyznívá i vyjádření velvyslanectví ze dne 9. 1. 2025. Žalovaný se s tímto důkazem v napadeném rozhodnutí nesprávně vypořádal a úryvky konverzace žalobce s velvyslanectvím vyložil v rozporu se zásadou *in dubio pro reo* tak, že z této plyne zřejmé srozumění žalobce s postupem policejní hlídky. Ten dokumenty podepisoval pod tlakem situace, přičemž z jednání policejní hlídky vyplynulo, že mu chtějí odebrat řidičský průkaz

a chtějí po něm peníze. Žalobce měl věc zaplacením za vyřešenou. Spoléhat v tak vážné věci na internetový překladač podle něj nelze.

14. Tvrzení svědků, že se jednoznačně vyjádřil tak, že do nemocnice nechce, je nevěrohodné. Svědci nevěděli, kdo z nich s ním jednal, neovládají německý jazyk a patrně ani anglický jazyk, ale přesně ví, že žalobce odmítl jet do nemocnice za účelem provedení dalšího vyšetření i přes poučení o následcích. Žalobce nesouhlasil ani s tvrzením svědků, že měl možnost si dokumenty důkladně přečíst a přeložit a není zřejmé, jaký výsledek mu překladač vygeneroval. Příslušníci policejní hlídky tak museli mít nejméně pochybnost o tom, zda vůbec či do jaké míry jim rozumí. V podstatě jde podle žalobce o tvrzení proti tvrzení.
15. Na podporu svých tvrzení žalobce poukázal na jednotlivé listinné důkazy obsažené ve správním spisu a k žalobě přiložil též vyjádření velvyslanectví ze dne 9. 1. 2025.
16. Žalobce shrnul, že postup policie zasáhl do jeho práv dle čl. 37 odst. 4 Listiny a čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy. Vzhledem k neznalosti českého jazyka a absenci poučení o právu na tlumočníka nevěděl, že je vyzýván k lékařskému vyšetření, ani že odmítnutí výzvy představuje přestupek. Navrhl proto zrušení napadeného rozhodnutí, vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení a přiznání náhrady nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

17. Žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí s tím, že žalobce měl dostatečný časový prostor se s podepisovanými dokumenty seznámit, přeložit si je a pokud něčemu nerozuměl, měl možnost takovou poznámku do dokumentů učinit. To se však nestalo a nic ze spisu nenasvědčuje tomu, že by žalobce něčemu neporozuměl.
18. Podle žalovaného i rakouské právo [konkrétně § 99 odst. 1 písm. b) a c) řádu silničního provozu] sankcionuje řidiče, pokud se na výzvu policisty nepodrobí lékařskému vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou a česká právní úprava tak pro žalobce nemůže být natolik překvapivá či nesrozumitelná, že by jí s pomocí překladače nebyl schopný porozumět.
19. Žalovaný je přesvědčen, že napadené rozhodnutí je věcně správné a zákonné, a proto navrhuje, aby soud danou žalobu zamítl.

IV. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

20. Z oznámení přestupku Policie České republiky ze dne 10. 7. 2024 soud zjistil, že žalobce dne 8. 7. 2024 ve 14:15 řídil osobní automobil, přičemž byl na silnici II. třídy v km 39,6 policejní hlídkou zastaven a kontrolován. Policejní hlídka žalobce nejprve vyzvala a poučila, aby se podrobil vyšetření na přítomnost alkoholu v dechu s negativním výsledkem. Protože policejní hlídka pojala důvodné podezření, že by mohl být žalobce pod vlivem jiných návykových látek, byl v souladu se zákonem poučen a vyzván k vyšetření, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou. Na místě se tak žalobce podrobil orientačnímu vyšetření certifikovaným testerem DrugWipe 5SP s pozitivním výsledkem na látky AMP/MET a COC (tj. amfetamin/metamfetamin a kokain). Žalobce byl proto opakovaně vyzván k podrobení se vyšetření na zjištění přítomnosti jiných návykových látek než alkoholu, a to formou lékařského vyšetření a odběru biologického materiálu. Tomuto se žalobce po výzvě a poučení bezdůvodně odmítl podrobit. Byla mu proto zakázána další jízda, zadržen řidičský průkaz a uložena kauce ve výši 9 000 Kč.

21. Součástí spisu je také mimo jiné úřední záznam Policie České republiky ze dne 9. 7. 2024, dále úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před anebo během jízdy ze dne 8. 7. 2024. Ve spisu je rovněž založeno oznámení přestupku řízení vozidla pod vlivem jiné návykové látky ze dne 8. 7. 2024.
22. V podaném odporu ze dne 6. 8. 2024 žalobce uvedl, že není pravda, že by odmítl odborné lékařské vyšetření. Poté, co mu byl odebrán výtěr z úst, mu policisté nedokázali vysvětlit, jaký je další postup. Nebylo mu vysvětleno, co se od něj požaduje a jaké z toho plynou právní důsledky. Žalobce policistovi několikrát vysvětloval problém s porozuměním a žádal o tlumočníka. Poté, co byl žalobce uvědomen o pokračování v řízení o přestupku a o předvolání k ústnímu jednání, žalobce poskytl prostřednictvím svého advokáta vyjádření k podkladům rozhodnutí. Trval na tom, že nerozuměl tomu, co je po něm žádáno. Nakonec zaplatil částku odpovídající 9 000 Kč. Měl za to, že se jedná o pokutu a věc tím bude vyřešena. Žalobce navrhl dotazy, které by měly být na ústním jednání položeny svědkům.
23. Ve věci se konalo ústní jednání dne 2. 10. 2024. Žalobce ani jeho právní zástupce se na jednání nedostavili. Při ústním jednání byl proveden výslech svědků, a to pprap. R. S. a pprap. D. F. Ani jeden ze svědků si již nepamatoval, který z nich žalobci výzvu k podstoupení odborného vyšetření a související poučení sdělil.
24. Svědek pprap. S. uvedl, že anglický jazyk ovládá na základní úrovni, s žalobcem komunikovali přes překladáč. Uvedl, žalobce byl poučen v jazyce, který si sám zvolil, a to přes překladáč v mobilu. Uvedl, že bylo zřejmé, že žalobce výzvu chápe. Na dotaz o tom, co ho vedlo k názoru, že žalobce výzvu pochopil, svědek uvedl, že žalobce jednoznačně řekl, že do nemocnice nechce. Dále uvedl, že žalobce nepožadoval tlumočníka, komunikaci rozuměl. Na dotaz, zda žalobci přeložil protokol o zásahu do jemu srozumitelného jazyka a zda žalobce rozuměl tomu, co podepisuje, svědek uvedl, že žádný protokol o zásahu nemají a že žalobce jednoznačně rozuměl tomu, co podepisuje. Na dotaz, zda žalobci vysvětlili následky odmítnutí podstoupení krevního testu uvedl, že ano.
25. Svědek pprap. F. k věci uvedl, že anglický jazyk ovládá na pokročilé úrovni. S žalobcem bylo komunikováno pomocí překladáče a pomocí anglického jazyka. Žalobce uvedl, že anglickému jazyku rozumí a ví o čem se jedná. Svědek uvedl, že výzva byla žalobci dána v anglickém jazyce. Na dotaz ohledně toho, zda žalobce výzvě rozuměl, uvedl svědek „řekl bych že ano.“ K takovému závěru ho vedlo to, že žalobce sám uvedl, že chápe a rozumí. Tlumočníka nepožadoval. Žalobce byl poučen o svých právech, sám uvedl, že rozumí. Svědek uvedl, že žalobce rozuměl tomu, co podepisoval. Na dotaz ohledně toho, zda mu byly vysvětleny následky odmítnutí podstoupení krevního testu svědek uvedl ano, jednoznačně s tímto byl seznámen.
26. Ve správním spisu je dále založena zpráva ministerstva ze dne 16. 7. 2024 ohledně telefonátu žalobce s rakouským velvyslanectvím. Hlavní otázkou žalobce bylo, zda má podepsat „něco v češtině“. Žalobci bylo sděleno, že v při odebrání řidičského průkazu se obvykle podpis vyžaduje.

V. Jednání

27. Soud ve věci nařídil jednání na den 19. 12. 2025, které se uskutečnilo za přítomnosti právního zástupce žalobce. Žalovaný se z jednání omluvil a souhlasil s projednáním věci ve své nepřítomnosti.

28. Právní zástupce žalobce odkázal v podrobnostech na písemné vyhotovení žaloby. Shrnul, že žalobce byl zastaven hlídkou Policie České republiky. Žalobce je rakouským státním příslušníkem, jeho mateřským jazykem je němčina, ovládá anglický jazyk. Příslušníci policie patrně neovládali žádný cizí jazyk, tudíž komunikace mezi žalobcem a příslušníky policie byla složitá. Žalobce se to pokoušel řešit i prostřednictvím Velvyslanectví Rakouské republiky v Praze, tam mu ale nebyli z časových důvodů schopni pomoci. Nebylo možné provést překlady listin, které byly žalobci předloženy. Žalobce proto nebyl řádně poučen o tom, že by se měl po orientačním testu podrobit i lékařskému testu v nemocnici. Výzvě neporozuměl a nebyl poučen o tom, že pokud odmítne test krve v nemocnici, automaticky je vinným z přestupku, resp. jaké jsou s tím spojené další následky. Ačkoliv tedy podepsal předložené protokoly, nebyl seznámen s jejich obsahem. Práva žalobce byla porušena a napadené rozhodnutí by mělo být zrušeno.
29. Soud zrekapituloval vyjádření žalovaného a následně přistoupil k dokazování. Nad rámec správního spisu dokazování doplnil přípisem rakouského velvyslanectví v německém jazyce ze dne 9. 1. 2025. Soud vyhotovil strojový překlad přípisu prostřednictvím služby strojového překladu Evropské komise eTranslation. Takový překlad byl pro účely řešené věci dostatečný.
30. V přípisu ze dne 9. 1. 2025 rakouské velvyslanectví potvrdilo, že v době dané silniční kontroly bylo telefonováno s žalobcem, a to celkem třikrát. Obsahem všech tří telefonních hovorů byla kontrola provozu. Žalobce uvedl, že potřebuje pomoc, protože nerozumí policejní komunikaci z důvodu nedostatečných vzájemných jazykových znalostí. Žalobce se nezmínil o odběru krve. Uvedl, že během úředního aktu byl povinen podepsat dokument v českém jazyce, a že obsahu dokumentu nerozuměl. Žádné další návrhy na doplnění dokazování vzneseny nebyly. Po závěrečných návrzích bylo postupováno podle § 49 odst. 12 s. ř. s.

V. Posouzení věci krajským soudem

31. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“)].
32. Žaloba je důvodná.
33. Předně je nutno uvést, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Nepřezkoumatelnost je považována za závažnou vadu rozhodnutí ve věci samé, ke které je v rámci soudního přezkumu přihlíženo i z úřední povinnosti. V souladu s ustálenou judikaturou lze rozhodnutí správního orgánu považovat za nepřezkoumatelné za předpokladu, že je vnitřně rozporuplné či nesrozumitelné, popř. není z jeho obsahu zřejmé, o čem a jak bylo rozhodováno. Kromě toho může nepřezkoumatelnost dále spočívat v tom, že úvahy správního orgánu nemají oporu v provedeném dokazování nebo bez náležitého odůvodnění nereflektují námitky účastníka řízení, popř. je bez dalšího označují za mylné či vyvrácené (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005–44). Napadené rozhodnutí není žádnou z výše uvedených vad zatíženo. Žalovaný se s odvolacími námitkami žalobce vypořádal dostatečně.
34. Podle § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu platí, že *řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele,*

ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem („jiná návyková látka“).

35. Z § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu plyne, že fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) nebo g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.
36. Dle § 124 odst. 12 písm. g) zákona o silničním provozu jsou policisté při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích oprávněni zejména vyzvat řidiče, mentora a učitele autoškoly k vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou.
37. Podle § 20 odst. 1 zákona č. 65/2017, o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek („zákon o ochraně zdraví“) platí, že orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření je povinna se podrobit osoba u které je důvodné podezření, že pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky vykonává nebo vykonávala činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek.
38. Z § 2 písm. n) zákona o ochraně zdraví se podává, že odborným lékařským vyšetřením se rozumí vyšetřením cílené klinické vyšetření lékařem, včetně odběru biologického materiálu.
39. Pro naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu je nutným předpokladem existence tzv. kvalifikované výzvy. Jedná se o takovou výzvu, která je dostatečně konkrétní na to, aby její adresát věděl, co je jejím obsahem, a aby byl srozuměn s tím, jaké budou následky jejího neuposlechnutí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 1 As 26/2014-41). Úřední výzva bývá vyslovena nebo projevena při výkonu pravomoci úřední osoby a musí být v souvislosti s tímto výkonem. Je charakteristická svojí neformálností a fakticitou, podstatným je proto obsah, nikoli forma výzvy. Žádný právní předpis neobsahuje přesný popis toho, jak by měla být výzva ze strany úřední osoby formulována (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2017, č. j. 1 As 114/2017-26).

Právo na tlumočnicka

40. Podle čl. 37 odst. 4 Listiny platí, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočnicka.
41. Z čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy se podává, že každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva: mít bezplatnou pomoc tlumočnicka, jestliže nerozumí jazyku používanému před soudem nebo tímto jazykem nemluví.
42. Podle § 16 odst. 3 věty první správního řádu platí, že každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si obstará na své náklady.
43. Je nepochybné, že výše uvedené požadavky plynoucí z mezinárodního práva, ústavního pořádku i zákonné úpravy správního řízení se musí prosadit i v případě silniční kontroly (viz přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2010, č. j. 7 As 82/2010-53), jež je svou podstatou faktickým úkonem správního orgánu neodkladné povahy, který předchází samotnému zahájení správního řízení (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 5. 2024, č. j. 16 A 10/2022-20).

44. Smyslem čl. 37 odst. 4 Listiny je dosáhnout stavu, kdy účastník jednání rozumí jeho průběhu a výsledkům a je schopen s policisty komunikovat a porozumět jim (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2010, č. j. 7 As 82/2010-53). Takového stavu lze v případě silniční kontroly dosáhnout i bez přítomnosti tlumočníka, neboť neodkladná povaha kontroly přítomnosti návykových látek u osoby řidiče motorového vozidla (daná samotnou povahou vyšetření, kdy doba po požití takové látky je určující pro zjištění výsledků přítomnosti látek v těle), vylučuje obvykle zajištění přítomnosti tlumočníka. Veřejný zájem na kontrole provozu vozidel, resp. zajištění plynulosti a bezpečnosti dopravy, je nadřazen právu účastníka komunikovat s policií ve svém jazyce, jestliže mu význam pokynu policie (či poučení o následcích jeho neuposlechnutí) je co do své podstaty srozumitelný (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 5. 2024, č. j. 16 A 10/2022-20).
45. Na druhou stranu, správní orgány nemohou právo na tlumočníka porušit, pokud účastník neprohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, a tato skutečnost nevyplývá ani z jiných okolností známých správnímu orgánu (rozsudek ze dne 27. 1. 2004, č. j. 6 A 17/2000-54, č. 341/2004 Sb. NSS). Skutkovými okolnostmi nasvědčujícími tomu, že účastník potřebuje tlumočníka, je zejména to, že se správním orgánem začne komunikovat jinak než česky, nebo to, že z jeho ústních či písemných projevů (vedených v jazyce českém) či z reakcí na sdělení správního orgánu je patrné, že se česky nemůže dorozumět dostatečně dobře (rozsudek ze dne 26. 10. 2007, č. j. 2 Afs 36/2007-86, č. 2539/2012 Sb. NSS). Jen za takových okolností je dána potřeba účastníka poučit o jeho právu na tlumočníka způsobem, který je pro něj srozumitelný (srov. usnesení ze dne 22. 3. 2024, č. j. 10 As 329/2022-52).

Hodnocení důkazů a zjištěný skutkový stav

46. Žalovaný v nyní řešené věci dospěl k závěru, že veškeré náležitosti kvalifikované výzvy byly naplněny a že žalobce výzvě porozuměl. Proti tomu se žalobce vymezoval již v odporu a poté i v celém správním řízení. Konzistentně uváděl, že výzvě ani souvisejícímu poučení nerozuměl. Uváděl, že žádal o tlumočníka. Soud proto posoudil, zda tomu tak bylo, či nikoliv.
47. Nutno konstatovat, že z dokumentace doložené policejní orgánem neplynou žádné skutečnosti ohledně toho, jak probíhala komunikace mezi policisty a žalobcem. Žalobcem podepsané dokumenty jsou vyhotoveny a předepsány v českém jazyce. Za situace, kdy z policejní dokumentace žádné okolnosti ohledně probíhající komunikace mezi žalobcem a policisty neplynou, je klíčovým důkazním prostředkem výslech svědků.
48. Výpověď policisty je *a priori* považována za věrohodnou, neboť policista je nestrannou a profesionální osobou, a v případě podání křivé výpovědi by byl vystaven nejen hrozbě trestního stíhání, ale i kárného provinění. Obviněný z přestupku má naopak na výsledku přestupkového řízení osobní zájem, a navíc ho nestíhají stejné hrozby jako svědka (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2009, č. j. 4 As 19/2007-114, ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 As 126/2015-42, či ze dne 9. 3. 2017, č. j. 4 As 223/2016-27). Věrohodnost výpovědi policisty nicméně není bezvýjimečným pravidlem. Pochybnosti o věrohodnosti policistů mohou snižovat důkazy svědčící o jejich zaujatosti přímo vůči osobě žalobce nebo existence dostatečně silná indicie svědčící nedostatku nestrannosti policistů. O zaujatosti či narušení nestrannosti policisty vůči řidiči může dle dosavadní judikatury svědčit například jeho chování během silniční kontroly (např. zbytečně důkladná prohlídka vozidla), či systém odměňování policisty založený na objemu jím uložených sankcí (viz rozsudky Nejvyššího

správního soudu ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010-63, či ze dne 6. 9. 2018, č. j. 7 As 83/2016-38).

49. Pochybnosti o věrohodnosti výpovědi policistů však mohou vyplynout i z obsahu těchto výpovědí a jejich porovnání, resp. ze zjištěných rozporů, jež jsou pro posouzení věci relevantní.
50. Předně je třeba dát za pravdu žalobci, že ani jeden ze svědků si nebyl jist, kdo z nich vyzýval žalobce k podrobení se lékařskému vyšetření. Vzhledem k tomu, že úřední záznam a oznámení přestupku podepsané žalobcem jsou současně podepsané svědkem S., nabízí se logický závěr, že s žalobcem jednal právě svědek S., jehož výpověď se jeví soudu podrobnější než výpověď svědka F. Na druhou stranu, svědek F. uvedl, že jeho angličtina je na pokročilé úrovni, zatímco svědek S. uvedl, že jeho angličtina je na úrovni základní. Z výpovědí obou svědků se nicméně podává, že byli kontrole žalobce přítomni.
51. Policisté shodně uvedli, že žalobce výzvě i souvisejícím poučením jednoznačně rozuměl. Rovněž potvrdili, že žalobce rozuměl podepisovaným listinám. Ani jeden z policistů si však nevybavil, který z nich žalobce k odbornému lékařskému vyšetření vyzval. Soud navíc shledal rozpor ohledně toho, jak měla být výzva žalobci sdělena. Svědek S. totiž uvedl, že žalobce poučil „*v jazyce, který si sám zvolil, a to přes překladáč v mobilu.*“ Naopak svědek F. uvedl, že žalobci byla výzva sdělena v anglickém jazyce a žalobce výzvě rozuměl.
52. Výpověď svědka S. celkově vyzněla v tom smyslu, že s žalobcem bylo komunikováno především prostřednictvím překladáče. Naopak výpověď svědka F. vyzněla v tom smyslu, že s žalobcem bylo komunikováno anglicky, přičemž žalobce uvedl, že anglickému jazyku rozumí. Soud proto dospěl k závěru, že výpovědi policistů se neshodují ani v tom, jakým způsobem bylo s žalobcem primárně komunikováno. V případě, že by byla anglická komunikace s žalobcem natolik plynulá, jak podával svědek F., nebylo by nutné ke komunikaci používat překladáč.
53. Svědek F. sice uvedl, že úroveň jeho angličtiny je pokročilá, nesdělil však, že by to byl on, kdo žalobce v angličtině vyzval k tomu, aby se podrobil lékařskému vyšetření. Svědek sice potvrdil, že žalobce všemu rozuměl, neuvedl však dostatečné důvody, pro které by bylo možné k takovému závěru dospět. Podrobnější informace ohledně průběhu silniční kontroly, na jejichž základě by bylo možné skutečně dospět k závěru, že žalobce výzvě a poučení rozuměl, svědek neposkytl. A ve spise se nenachází jiný důkaz (např. videonahrávka komunikace), který by tvrzení tohoto svědka mohlo podpořit.
54. Ústní jednání proběhlo necelé 3 měsíce po silniční kontrole. Jednalo se o kontrolu specifickou z důvodu jazykové bariéry, rovněž se jednalo o podezření ze spáchání přestupku vysoké závažnosti, neboť žalobce byl pozitivně testován orientačním testem na přítomnost jiných návykových látek. Z těchto důvodů by bylo možné očekávat, že svědci budou o silniční kontrole vypovídat s vyšší mírou podrobnosti a že si budou pamatovat, kdo žalobce vyzval k podstoupení odborného lékařského vyšetření. Tak tomu však v řešené věci nebylo. Tvrzení svědků o tom, že žalobce výzvě a souvisejícímu poučení rozuměl, proto není dle soudu přesvědčivé, svědci totiž trvali na tom, že žalobce výzvě i poučení rozuměl, aniž by uvedli jakékoliv podrobnější relevantní skutečnosti, které by toto jejich tvrzení podpořily. Zároveň z jejich výpovědí ani shodně nevyplývalo, jak s žalobcem primárně komunikovali, zda prostřednictvím překladáče, nebo anglicky.

55. Na druhé straně stojí vyjádření žalobce, který ve správním řízení konstantně již od podání odporu tvrdil, že výzvě a poučení nerozuměl. Nevěděl, co po něm bylo požadováno, myslel si, že uhrazením částky 9 000 Kč byla celá věc uzavřena.
56. Jako podstatnou soud vyhodnotil také zprávu rakouského velvyslanectví ze dne 9. 1. 2025. Zpráva rakouského velvyslanectví zprostředkovává informace o telefonátech s žalobcem, které se odehrávaly přímo během silniční kontroly a hned po ní. Z telefonátů vyplynulo, že žalobce nerozuměl policistům, ani dokumentu, který podepsal. Žalobce se navíc velvyslanectví nedotazoval na to, zda se má podrobit lékařskému vyšetření, ale pouze na to, zda má podepsat listiny, kterým nerozumí. Nelze tak určit, zda si byl povinnosti podstoupit vyšetření vědom. Telefonické hovory, které se uskutečnily během silniční kontroly, dle soudu zobrazují bezprostřední autentické pocity žalobce během silniční kontroly. Jedná se o důležitý důkaz vypovídající o průběhu silniční kontroly z pohledu žalobce; je to totiž právě žalobce, jehož porozumění sdělovaným informacím je pro posuzovanou věc klíčové. Není navíc žádný důvod domnívat se, že by žalobce policistům sděloval, že jim rozumí a v telefonátu rakouskému velvyslanectví naopak tvrdil, že komunikaci policistů nerozumí. I sama skutečnost, že žalobce telefonoval na velvyslanectví s žádostí o pomoc dle soudu nasvědčuje tomu, že policistům nerozuměl. I tato skutečnost mohla být pro policisty indicií o tom, že jim žalobce ve skutečnosti nerozumí.
57. Soud dospěl k závěru, že mezi žalobcem a policisty byla jazyková bariéra, která znemožňovala plynulou bezproblémovou komunikaci v anglickém jazyce. V situaci, kdy interagující osoby nehovoří stejným jazykem, si navíc lze obtížně vyjasnit, zda konkrétní sdělované informace rozumí, či nikoliv. Ani použití překladače není zárukou o tom, že se podstatné informace podařilo sdělit, tento způsob komunikace totiž neumožňuje zkontrolovat (není-li jakkoli ve spisové dokumentaci zaznamenán), jakých informací se jejich adresátovi skutečně dostalo.
58. Soud shrnuje, že ze správního spisu a přípisu rakouského velvyslanectví neplyne, že žalobce výzvě policistů a souvisejícímu poučení rozuměl, naopak jsou o tomto závěru důvodné pochybnosti. Výpovědi policistů o tom, že jim žalobce rozuměl, nebyly přesvědčivé. Žalobce od počátku tvrdil, že výzvě nerozuměl a že požadoval tlumočníka. Tomu odpovídají i telefonáty žalobce na rakouské velvyslanectví.
59. V řešené věci nebylo prokázáno učinění kvalifikované výzvy, tedy takové výzvy, která by byla dostatečně konkrétní na to, aby její adresát věděl, co je jejím obsahem, a aby byl srozuměn s tím, jaké budou následky jejího neuposlechnutí. Zejména nebylo prokázáno, že by během silniční kontroly vyšlo najevo, že žalobce porozuměl podstatě takové výzvy. Pro naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu je existence kvalifikované výzvy a porozumění výzvy jejím adresátem nutným předpokladem. Skutková podstata přestupku nebyla naplněna, žalobní argumentace je tedy důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

60. S ohledem na nesprávně zjištěný skutkový stav věci soud žalobě vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil (§ 76 odst. 1 písm. b) a § 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Bude na správních orgánech, aby v dalším řízení doplnily dokazování ohledně průběhu silniční kontroly, případně aby řízení o přestupku zastavily. Právním názorem, který soud v tomto rozsudku vyslovil, je v dalším řízení žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

61. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanovili tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci úspěch, a proto mu soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem tvořených zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč a náklady za zastoupení advokátem za tři úkony právní služby ve věcech projednávaných podle soudního řádu správního po 4 620 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby, účast na jednání soudu) a tři režijní paušály po 450 Kč, celkem tedy 15 210 Kč podle § 7, § 9 odst. 5, § 13 odst. 4 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb. Tuto částku je třeba navýšit o částku odpovídající dani z přidané hodnoty (3 194 Kč). Celková výše odměny tak činí 18 404 Kč.
62. K tomu je třeba připočíst hotové výdaje vynaložené na cestu z Prahy do Brna a zpět na jednání soudu dne 19. 12. 2025, které právní zástupce doložil jízdenkami na veřejnou hromadnou dopravu ve výši 344 Kč a 359 Kč, tj. 703 Kč, a dále náhradu za promeškaný čas advokáta cestou k jednání soudu a zpět za 2 x 6 započatých půlhodin (12 x 150 Kč), tj. 1 800 Kč, celkem 2 503 Kč. Náhrada účelně vynaložených nákladů tak v případě žalobce celkově činí 23 907 Kč. Neúspěšnému žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 19. prosince 2025

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně